

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Instytutu [...] Polskiej Akademii Nauk w G.
przeciwko Województwu (...)- . Jednostce Wdrażania Programów Unijnych
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 maja 2019 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Stwierdził, że „udzielenie bowiem odpowiedzi negatywnej na pytanie, czy zwrot środków dotacji celowej na skutek wezwania do ich zwrotu, o którym mowa w art. 207 ust. 8 i 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 869), stanowi spełnienie świadczenia o charakterze cywilnoprawnym, oznaczać będzie, że nie można domagać się ich zwrotu przed sądem powszechnym, np. z tytułu świadczenia nienależnego”. Pozwany zarzucił też, że „jeżeli w niniejszej sprawie powód nie mógł domagać się zasądzenia zwróconych wcześniej środków dotacji celowej przed sądem powszechnym, to w sprawie ma miejsce nieważność postępowania przed sądem I, jak i II instancji”.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej, a ustalony w sprawie stan faktyczny pozwala na odniesienie się do niego.

Zagadnienie sformułowane przez pozwanego nie ma powyższych cech, gdyż pojęcie sprawy cywilnej, w której istnieje droga sądowa w kontekście prawa do sądu, zostało już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W wyroku z 13 października 2017 r., I CSK 20/17 (OSNC-ZD 2020, nr A, poz. 1) i uchwale z 8 listopada 2019 r., III CZP 29/19, Sąd Najwyższy, w nawiązaniu do wcześniejszego orzecznictwa, wypowiedział się o tym, jak należy rozumieć pojęcie sprawy cywilnej na gruncie art. 1 k.p.c. i jak - w kontekście art. 45 ust. 1 Konstytucji

- należy wyznaczyć granice drogi sądowej w postępowaniu przed sądami powszechnymi, szczególnie wtedy, gdy spór powstał na tle stosunku prawnego z elementami publicznoprawnymi. Wydane w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie pozostaje w zgodzie z ustaloną w tym zakresie linią orzecznictwa, potwierdzoną w odniesieniu do rozliczeń w związku z przekazywaniem środków z funduszy unijnych w wyroku Sądu Najwyższego z 7 października 2015 r., I CSK 878/14 (OSNC 2016, nr 9, poz. 108).

Pozwany utrzymywał, że „w sprawie istnieje także potrzeba dokonania wykładni przepisu art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr (...) z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr (...). Konkretnie zaś chodzi o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy samo uchybienie przez beneficjenta dotacji unijnej zasadom udzielania zamówień publicznych, o których to uchybieniach mowa jest w załączniku do dokumentu Ministra Rozwoju Regionalnego pn. »Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE», zatytułowanego »Wskaźniki procentowe do obliczania korekty finansowej za naruszenia przy udzielaniu zamówień publicznych, współfinansowanych ze środków funduszy UE», stanowi nieprawidłowość w rozumieniu art. 2 pkt 7 ww. rozporządzenia Rady (WE), czy też niezbędne jest także wykazanie konkretnych skutków finansowych dla budżetu ogólnego Unii Europejskiej takiego uchybienia”. W związku ze sformułowaniem tego problemu pozwany wskazał, że „udzielenie odpowiedzi na powyższe pytanie będzie odpowiednio rzutować na rozumienie przepisu art. 2 pkt 7 ww. rozporządzenia Rady (WE) w powiązaniu z treścią rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 971), jak również na rozumienie przepisu art. 2 pkt 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz

Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr (...)."

Odpowiedzi na postawione przez pozwanego pytanie dostarcza istniejące orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym powołany wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2015 r., I CSK 878/14 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2017 r., IV CSK 327/16 (niepubl.), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że według art. 2 pkt 7 Rozporządzenia Rady (WE) Nr (...) z 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr (...) (Dz. Urz. UE L Nr 210, poz. 25) przez nieprawidłowość należy rozumieć jakiekolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z tego budżetu. Jeżeli doszło do naruszenia prawa przy wykonywaniu umowy o dofinansowanie należy ustalić, czy wykluczone jest, aby naruszenie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu. Ciężar dowodu w tym zakresie powinien spoczywać na tym, kto powołuje się na tę okoliczność.

Pozwany stwierdził ponadto, że „w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny w (...) błędnie uznał, że ciężar dowodu, iż zwrócona przez powoda dotacja celowa nie stanowiła nienależnego świadczenia, spoczywa na pozwanym, skarga kasacyjna wydaje się być oczywiście uzasadniona o czym mowa szerzej w uzasadnieniu skargi” (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ.).

Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

Powyższe okoliczności sprawiają, że skarga kasacyjna powoda nie może być uznana za oczywiście zasadną, a innych podstaw przyjęcia jej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie dostrzegł.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 7 i z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.